نقشه‌برداری دیجیتال در محوطه‌های میراث‌جهانی چغازنبیل و هفت‌تپه

هنوز تپه‌ها و محوطه‌ها و بناهای تاریخی بی‌شماری در ایران باستانی‌مان بدون کاوش باقی‌مانده و خاك می‌خورد. البته همان‌هایی هم که کاوش و نقشه‌برداری شده، با ابزار و تکنولوژی روز نبوده و بی‌شك نیاز به بازنگری جدید و دقیق دارند. این اتفاق اکنون برای میراث‌جهانی چغازنبیل و هفت‌تپه در حال رخ‌دادن است و مدیر پایگاه این میراث‌جهانی گفته: پروژه نقشه‌برداری از محوطه‌های تاریخی چغازنبیل، حریه و هفت‌تپه با استفاده از یکی از روش‌های به‌روز فناوری برداشت، با پهپاد Ebee plus آغاز شده‌است. عاطفه رشنویی افزوده: نقشه‌برداری از چغازنبیل با دوربین‌های توتال‌استیشن از سال‌های گذشته انجام‌شده، اما احتمال خطا با این دوربین‌ها وجود دارد و بسیار زمان‌بر است، بنابراین پروژه‌ای برای نقشه‌برداری به‌وسیله پهپادهایی با قابلیت دسترسی به اطلاعات سه‌بعدی دقیق از سطح زمین، که یکی از اساسی‌ترین نیازهای کاربردی مکانی است از سوی این پایگاه در دستورکار قرار گرفت./ جام‌جم دیلی

یادداشت

دیوان طولی قضاوت نمی‌کند!

احسان ایروانی
کارشناس میراث فرهنگی

در ماجرای صدور رای برای ساخت بنایی به ارتفاع ۹ متر در حریم میدان نقش جهان، من خیلی دیوان عدالت اداری را مقصر نمی‌دانم چون دیوان، طولی قضاوت نمی‌کند؛ قضاوت‌های دیوان عرضی است. یعنی دیوان در راستای شهرداری و میراث فرهنگی قرار ندارد و در نهایت برمبنای مدارکی که به او ارائه می‌شود قضاوتش را انجام می‌دهد. در اینجا هم قطعا ادله دیوان برای صدور این حکم کافی بوده و ما باید برگردیم به ابتدای داستان و این‌که چه کسی، چه نهاد و ارگانی این حقوق مکتسبه را برای مالك ایجاد کرده است؟!

اما در مجموع مطرح شدن دوباره این موضوع در میدان نقش جهان، برای من جای تعجب دارد. چراکه اگر در این میدان ما تجربه ارگ جهان‌نما را نداشتیم، می‌توانستیم بگوییم هیچ سابقه‌ای در این زمینه وجود نداشته اما ارگ جهان‌نما، مثل یك گاو پیشانی سفید در این حریم قرار گرفت و ۱۲ سال باعث شد میدان نقش جهان در معرض خطر حذف از میراث جهانی قرار بگیرد. در نتیجه هرکسی و هر نهادی در این حریم بخواهد مجوز بدهد باید تمام اسناد موجود را نگاه کند، چه اسناد میراث، چه طرح تفضیلی، چه طرح جامع، چه اسناد یونسکو و... همه اینها در مجموع در کنار هم باید مرجع قرار بگیرند. اما نکته اینجاست که اگر ارتفاع این بنا از حد مجاز حریم بالاتر برود، چه یك متر، چه ۱۰ متر، چه با عرض ۲ متر چه با عرض ۵۰ متر، خط آسمان در این محوطه تاریخی شکسته و مخدوش می‌شود و خطر حذف از فهرست آثار جهانی برای میدان نقش جهان به‌وجود می‌آید.

میدان نقش جهان (میدان امام خمینی(ره)) اردیبهشت ۵۸ ثبت جهانی شد

عکس: جام‌جم

ماجرای ساخت مجتمع تجاری با ۹ متر ارتفاع در حریم میدان نقش جهان به‌علاوه اما و اگرهای یک رای عجیب در دیوان عدالت اداری!

خطر خروج از میراث جهانی بیخ گوش میدان نقش جهان

مینا مولایی
ایران

چه فرق می‌کند کدام نهاد مقصر باشد؟ دیوان عدالت اداری، شهرداری اصفهان یا حتی میراث فرهنگی‌اش؟! اتفاق مهم حالا پروانه ساخت‌وسازی است به ارتفاع ۹ متر که در حریم میدان نقش جهان اصفهان صادر شده؛ حالا دوباره این میدان ثبت جهانی شده در خطر حذف از فهرست میراث جهانی یونسکو قرار گرفته و اما و اگرها و باید و نبایدها و ای کاش‌ها از نو شروع شده؛ آن هم در حالی که مطابق با آیین‌نامه‌های سازمان یونسکو، اداره کل میراث فرهنگی و شهرداری اصفهان، ساختمان‌های اطراف میدان نقش جهان فقط تا ارتفاع ۵/۵ متر اجازه ساخت و ساز دارند و حالا همین چند متر اضافه می‌تواند به یک تهدید بزرگ برای این میدان ۳۸۴ ساله تبدیل شود؛ تهدیدی که البته با ورود دوستداران و کنشگران میراث فرهنگی، فعلا زنگ‌های خطر را به صدا در آورده و نتیجه‌اش ورود علی اصفهانی، دادستان عمومی و انقلاب اصفهان به این پرونده بوده و حکم توقف موقت ادامه ساخت‌وساز این مجتمع تجاری و درخواست بررسی‌های مجدد!

ماجرای ساخت‌وسازهای غیرمجاز در حریم بناهای تاریخی، قصه امروز و دیروز و این شهر و آن شهر کشورمان نیست؛ هر چند وقت یک بار صدور یک پروانه ساخت‌وساز به یک چالش بزرگ در عرصه میراث فرهنگی کشورمان تبدیل می‌شود؛ اتفاقی که حالا میدان نقش جهان اصفهان را در معرض حذف از فهرست میراث جهانی یونسکو قرار داده است. اتفاقی که باعث می‌شود پرونده پرحرف و حدیث این ماجرا را با فریدون ا...یاری، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان اصفهان مرور کنیم.

خلافی که مجوز گرفت

ا... یاری دراین باره به ما می‌گوید: میراث فرهنگی اصفهان از زمان مطرح‌شدن صدور پروانه ساخت برای این بنا، مخالف ارتفاع گرفتن این مجتمع تجاری بوده است؛ چراکه ضوابط میراث فرهنگی و طرح تفضیلی اصفهان اجازه چنین ارتفاعی را در حریم یک اثر تاریخی و ثبت‌جهانی‌شده نمی‌دهد، چراکه کد ارتفاعی این حریم تا پنج و نیم متر بوده و به این معنی است که ساختمان‌ها به لحاظ بصری به حریم میدان نقش جهان تجاوز نکنند، اما متاسفانه مالک به لحاظ قانونی پیگیری‌هایی انجام داده و موفق‌شده رای دیوان عدالت اداری را با خودش همراه کند و ما هم ناگزیر به اجرای این رای بودیم. مدیرکل میراث فرهنگی اصفهان در توضیح بیشتر به سابقه این پرونده در سال‌های گذشته اشاره می‌کند و می‌گوید: این پرونده از سال ۹۲ در جریان بود، نکته اینجاست که براساس طرح تفصیلی شهر اصفهان که میراث و شهرداری با هم توافق کردند، قرار بر این است که در پیرامون میدان امام، مخصوصا در عرصه و حریم این میدان ساخت و سازها تنها به ارتفاع پنج متر مجاز باشد و بناهای قدیمی هم در صورت تخریب و بازسازی شامل این قضیه می‌شوند، یعنی حتی اگر قبلا ارتفاعی بیش از پنج متر داشته‌اند، بعد از تخریب فقط اجازه ساخت تا ارتفاع مجاز حریم را خواهند داشت. بر همین مبنا به مالك این بنا مجوز ساخت تا ارتفاع پنج متر داده شد، اما ایشان با پیگیری‌هایی که انجام داد به دیوان عدالت اداری شکایت کرد.

اخطار استنکاف از رای دیوان برای میراث

نتیجه حضور چندین‌باره مالك و نمایندگان شهرداری و میراث فرهنگی در خیابان بهشت تهران و در دیوان عدالت اداری، دفاعیه‌هایی بود که به گفته مدیرکل میراث فرهنگی اصفهان از سوی هر دو نهاد شهرداری و میراث مطرح شد، اما در نهایت دیوان عدالت اداری برای مالك براساس حقوق مکتسبه رای ساخت و ساز به ارتفاع ۹ متر را صادر کرد و طبق قانون، استنکاف از این حکم، هم برای مدیران شهرداری و هم میراث، می‌توانست پیگرد قانونی به‌دنبال داشته باشد.

ا...یاری در توضیح بیشتر می‌گوید: وقتی رای قضایی صادر می‌شود، هرکسی باید آن را اجرا کند، کما این‌که میراث فرهنگی هم بعد از صدور رای در تلاش بوده تا بلکه دیوان را درباره این موضوع متقاعد کند اما بحثی که وجود دارد این است که وقتی اخطار استنکاف داده می‌شود ما ناگزیر به اجرا هستیم.

او البته اظهار امیدواری می‌کند با ورود دستگاه قضا به این قضیه یعنی دادستان اصفهان، ماجرا طور دیگری پیش برود: ما مدارکی را که داشتیم در اختیار دادستانی قرار دادیم، از آن طرف مدارك شهرداری هم در اختیار ایشان قرار گرفت و همه اینها باعث شد که دادستان اصفهان با توجه به این توضیحات، دستور توقف موقت ساخت بنا را صادر کند و این برای ما جای خوشحالی دارد؛ چراکه از نظر قانون، تنها یك مقام قانونی مثل دادستان می‌تواند این پرونده را مجدد به جریان بیندازد.

شهرداری و اعتراض‌های بی‌نتیجه

ما روایت این مجتمع جنجالی را از قول شهرداری منطقه ۳ اصفهان و شهردارش حسین کارگر، به عنوان نهادی که ابتدا مجوز ساخت تا ارتفاع پنج متر و بعد از رای دیوان، اجازه ساخت به ارتفاع ۹ متر را برای مالك این مجتمع جنجالی صادر کرده، هم می‌شنویم. کارگر در این رابطه به ما می‌گوید: مالك از سال ۹۰ پیگیر ساخت این بنا بود و براساس ادعایی که داشت، می‌گفت اینجا سه طبقه ساختمان قدیمی بوده که تخریب شده و حالا مجوز ساخت مجدد می‌خواهد، اما از آنجایی که این ملك در حریم درجه یك میدان نقش‌جهان بود، ما از میراث فرهنگی استعلام گرفتیم و میراث با ارتفاع ۹ متر مخالفت کرد و درنهایت مجوز ساخت به ارتفاع پنج متر صادر شد. اما مالك شکایتی را در دیوان عدالت اداری علیه شهرداری و میراث فرهنگی مطرح کرد و در نهایت بعد از آمد و شدهای بسیار، دیوان اعلام کرد که براساس حکم مکتسبه، شهرداری باید به مالك مجوز ساخت بنا به ارتفاع ۹ متر را بدهد. شهردار منطقه ۳ شهرداری اصفهان هم از ماجرای استنکاف از حکم مرجع قضایی صحبت می‌کند و می‌گوید: من حتی به صورت حضوری سه بار در دیوان عدالت اداری حضور پیدا کردم و توضیحات لازم را در این باره و خطر حذف میدان نقش جهان از فهرست جهانی یونسکو مطرح کردم، اما رای به نفع مالك صادر شد و ما مکلف به اجرای حکم شدیم. در حکم صادر شده توسط دیوان عدالت اداری هم آمده که شهرداری موظف است طی ۱۵ روز نسبت به اجرای کامل مفاد که همان صدور پروانه است، اقدام کند و سرپیچی از اجرای این رای، به انفصال کسی که دستور دیوان را اجرا نکند منجر خواهد شد.

عکس‌های قدیمی چیز دیگری می‌گویند

این بنای جنجالی، کجای اصفهان قرار گرفته؟! اگر نقشه اصفهان را پیش رویمان باز کنیم، همان حوالی حریم اصلی میدان نقش‌جهانش که مثل یك نگین درخشان در دل این شهر تاریخی می‌درخشد، به خیابان استانداری می‌رسیم و خیابان سعدی؛ به جایی حوالی کوچه معروف پشت مطبخ اصفهان. این همان جایی است که حالا یکی از ساختمان‌هایش، مجوزی با صددرصد ساخت به ارتفاع ۹ متر دارد. در حوالی این مجتمع تجاری، یکی از همسایگان قدیمی این بنا به ما از ساختمانی می‌گوید با دو طبقه ارتفاع که متعلق به دوره پهلوی دوم بوده؛ بنایی که تخریب و حالا یك مجتمع تجاری جایش سبز شده است.

او که تمایلی به معرفی خودش براساس ملاحظات همسایگی ندارد، می‌گوید: مالك این بنا ادعا کرده که اینجا سه طبقه زیرزمین و سه طبقه ساخت داشته درحالی‌که این‌طور نبوده و عکس‌های قدیمی بنا هم شاهد این ادعا هستند. قبلا این بنا، یك طرف ساخت بوده، اما الان مجوز صددرصد ساخت گرفته با سه طبقه زیرزمین که پارکینگ شده و متاسفانه ۹ متر ارتفاع که قطعا شکل ساختاری خیابان را به‌هم می‌زند.» او با تاکید بر این‌که اصفهان یك شهرموزه است و یکی از شاخص‌ترین آثاری که آن را زنده نگه‌داشته، میدان نقش‌جهان است می‌گوید: اینجا مالکین زیادی هستند که بناهای قدیمی را احیا و بازسازی می‌کنند، اما متاسفانه موارد استثنا هم پیدا می‌شود.

حقوق عام کجاست؟!

حالا مقصر هر نهادی که باشد، چه آنهایی که به‌خاطر ترس از استنکاف از رای دیوان، پروانه ساخت‌وسازی غیرمجاز و بالاتر از کد ارتفاعی حریم میدان نقش‌جهان را صادر کرده‌اند و چه آنهایی که در دیوان عدالت‌اداری، با استناد به حقوق مکتسبه یك مالك، اجازه این قانون‌شکنی در حریم یك بنای ثبت‌جهانی‌شده را داده‌اند، حالا میدان نقش‌جهان مانده و سایه تلخ یك تهدید. تهدیدی که براساس حقوق خاص در نظر گرفته‌شده و به گفته کارشناسان میراث‌فرهنگی، حقوق عام را در نظر نگرفته‌است. چراکه در میدان نقش‌جهان، مساله حقوق عام است و رعایت‌نکردن حریم این اثر جهانی طبق اخطار ایکوموس ایران، اتفاقی است که می‌تواند به حذف این سرمایه ملی از فهرست آثار جهانی منجر شود و این همان افسوس بزرگی است که اگر اتفاق بیفتد، تبعات سنگینی برای کشورمان به دنبال خواهد داشت.

عکس جدید مجتمع در حال ساخت نیوشا

عکس قدیمی بنا/ دو طبقه و یک طبقه زیر زمین/ ارتفاع ۸ متر، یک طرف ساخت

مکث

ورود موثر دادستانی

علی اصفهانی، دادستان اصفهان حالا تنها امید دوستداران میراث‌فرهنگی است؛ دادستانی که بعد بازدید حضوری از ساخت‌وساز این مجتمع تجاری در خیابان استانداری اصفهان گفته‌است: در بازدیدی که از محل این ملك داشتیم، مالك ادعا می‌کرد که ارتفاع این ملك قبلا ۱۱ متر بوده (۳ متر زیرزمین) و طبق شکایتی که از سازمان میراث‌فرهنگی و شهرداری کرده، دیوان عدالت اداری براساس حق مکتسبه قبلی رای داده که ارتفاع ساخت‌وساز می‌تواند تا ۹ متر باشد. اما با توجه به این‌که میدان نقش‌جهان در فهرست جهانی یونسکو ثبت‌شده و نباید منظر تاریخی این اثر تاریخی مخدوش شود و ارتفاع ساختمان‌های این محدوده باید نهایتا ۵ متر باشد، دستور توقف ساخت این بنا را به‌طور موقت صادر کردیم تا بررسی‌های مجدد انجام شود. به گفته دادستان اصفهان، فعلا هرگونه ساخت‌وساز در این ملك غیرقانونی است و باید رای دیوان مجددا پیگیری شود. اصفهانی در توضیح بیشتر می‌گوید: ما باید با مدارك و مستندات در این جریان ورود کنیم تا رای جدید صادر شود. درصورتی‌که این مورد هم با رای دستگاه قضایی حل‌وفصل شود، نیازی به بازدید کارشناسان یونسکو نخواهد بود.

ا...یاری: پیرامون میدان امام به‌خصوص در عرصه و حریم این میدان، ساخت و سازها تنها به ارتفاع ۵ متر مجاز است و بناهای قدیمی هم درصورت تخریب و بازسازی شامل این قانون می‌شوند

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۷۳۱

جدول عادی

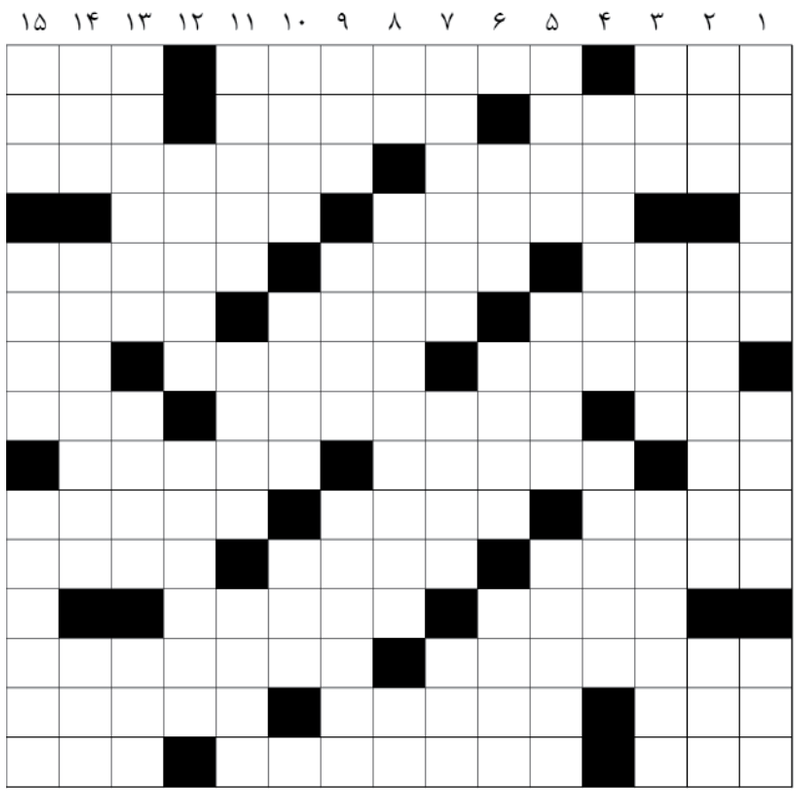

افقی: ۱) سرشت- تندخو- مرد اول ۲) سر و صدا- مخترع سینما- روکار ساختمان ۳) واحد اندازه‌گیری سطح- شربتی از سرکه و شکر ۴) بی‌شرم- شبکه استانی سیمای مرکز همدان ۵) حمام لاغری- کشته شدن- فراق ۶) هنرمند- اجاره‌دهنده- غیروحشی ۷) سانسور- دستمال- دقیق و کامل ۸) واحد اندازه‌گیری توان الکتریکی- پیوستگی- صدای گربه ۹) اشاره به دور- قطعی برای کتاب- روز گذشته ۱۰) دانش ذاتی- آدم ماشینی- توکل کردن ۱۱) صاحب لغتنامه- ساز ضربی- الهه اندیشه و هنر در اساطیر یونان ۱۲) پایتخت کره‌جنوبی- شریك جرم ۱۳) پایتخت آفریقای جنوبی- بررسی جنبه‌های مثبت و منفی چیزی ۱۴) عقیده- کامل کردن- تخت پادشاهی ۱۵) پرنده‌ای شکاری- ماشینی که با استفاده از انرژی مکانیکی برق تولید می‌کند- پیشوندی معادل میلیون.

عمودی: ۱) نام دوتن از پادشاهان سلسه صفوی- پدر- موی نازك که روی منسوجات جمع می‌شود ۲) دو مصراع- حیران و سرگردان- دامنه سبز کوه ۳) عیب و ننگ- نهایت آرزو- اولین ۴) عمومی- دستگاه قدیمی نمایش فیلم ۵) بازار سهام- برنج فروش- میانگین امتیازها در مسابقات ۶) بوته کوچك- آسان- اما ۷) از شبکه‌های تلویزیونی برون‌مرزی صدا و سیما- خاك- دستور ۸) عادت- کشورهای جنوب‌غربی قاره آسیا- دو یار هم‌قد ۹) دست مالیدن- از توابع شهرستان نوشهر- بیماری انسان و دام ۱۰) اشعه مجهول- خاکستر- فاقد شفافیت ۱۱) بافت شفاف جلوی چشم- شعبه‌ای از نژاد سفید- لقب امپراطوران روم بود ۱۲) هیاهو- نوعی ماشین چاپ ۱۳) پیل الکتریکی- نوعی کفپوش پرزدار- نشانه ویژه ۱۴) نوعی پخت برنج- تفسیر قرآن اثر علامه طباطبایی- از مواد مخدر ۱۵) لوازم منزل- خوب- لیگ فوتبال اسپانیا.

جدول ویژه

افقی: ۱) زنگ جرس- کوچك‌ترین جزء انرژی- مرداب ۲) خبرگزاری دانشجویان- سردار قشون اشکانی- الفت ۳) فضای دم‌دستی با امکان آسان از نوشیدنی‌ها- کنایه از فقیر و بی‌چیز ۴) کلید- نوعی اسباب بازی ۵) از واجبات نماز- باعث و موجب- شهری بوده در مصر باستان ۶) اقامت موقت در سفر- رنگارنگ- امپراطور دیوانه روم ۷) زرشك- بخواست- به دنیا آوردن ۸) ترکیب آبی و زرد- خاورشناس انگلیسی که شیفته عرفان اسلامی بود- چغندر پخته ۹) نظریه- فراگیر کردن- نخ بافتنی ۱۰) خودستایی- پیمان تجارت آزاد آمریکای شمالی- هنر سوم ۱۱) گوشه‌ای در افشاری- ضرباهنگ- بلندقامت ۱۲) اندرون- ناگزیر ۱۳) ضامن- سیاستمدار فرانسوی قرن نوزدهم و ملقب به ببر فرانسه ۱۴) زمستان- قارچ- توکل کردن ۱۵) نوعی مدار الکترونیکی- شنیدن- لیکن.

عمودی: ۱) ایالتی در آمریکا- پوشاننده- قرعه ۲) تظاهر به نیکوکاری- عجول- آینده ۳) حسرت- واحد بین‌المللی فرکانس- صدمین سوره قرآن ۴) کارکرده و کهنه- روشن و درخشان ۵) کشف‌کننده- قناعت پیشه- صندوق لباس مادر بزرگ ۶) کوچك‌ترین ذره- حیله‌گر- رنگی برای قالی ۷) انقباض شدید عضلانی- مجازات- کشتی جنگی ۸) جدید- دستاویز محکم و قابل اعتماد- قطره ۹) دیوار بلند- جایی که شرکت‌ها می‌توانند سرمایه مورد نیاز را برای تداوم فعالیت خود تهیه کنند- عدم تعادل و ناهماهنگی حرکات بدن ۱۰) ناحیه‌ای در شمال شرقی ایتالیا- تیری که با کمان اندازند- مورد تمسخر قرار گرفته ۱۱) پشت سر امام جماعت نماز می‌گزارد- خرامنده- بی‌ترسی ۱۲) مصونیت از خطر- مجموعه قواعدی که برای ایجاد نظم وضع می‌شود ۱۳) شهری در آلمان- نان نازك- نیروگاه شمال ۱۴) گنجشك- فرمانده نظامی قاجاری- جد رستم ۱۵) پیامبران- براده فلز- کنایه از مهارت و قدرت است.

حل جدول عادی شماره ۵۷۳۰

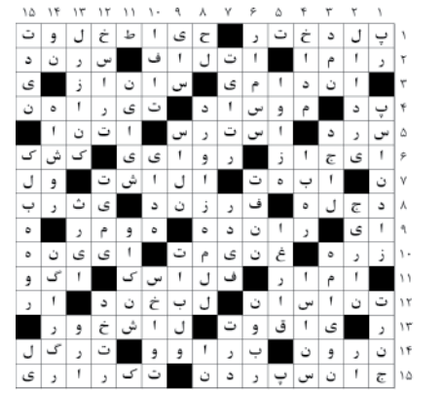
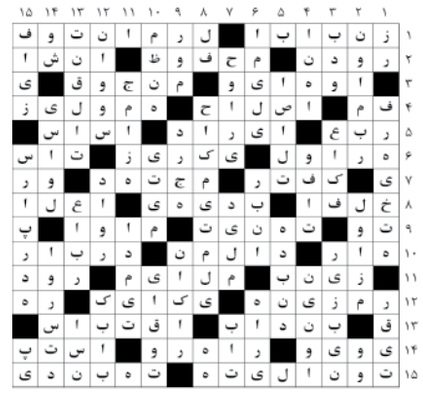
حل جدول ویژه شماره ۵۷۳۰